

Umělci na Poledníku oživovali mrtvé kmeny

12.6.2024 - | Správa Národního parku Šumava

Rozhledna Poledník byla v pondělí svědkem „oživování“ mrtvých částí stromů. Deset umělců, ať už profesionálů, tak i mladých, začínajících malířů ze Základní umělecké školy z Volar, pod vedením Víta Pavlíka, pomalovali uschlé, nahrubo opracované části kmenů. Ty budou v nejbližších týdnech rozmístěny před informační a návštěvníká centra Správy Národního parku Šumava, aby uměleckou formou připomínaly letošní tematický rok tlejícího dřeva.

„Tyto umělecky ztvárněné, již suché části kmenů, mají lidem připomenout, že na první pohled mrtvé dřevo není vůbec mrtvé, ale je plné života. Tlející dřevo je totiž hybnou silou pro přírodu, pro lesy,“ vysvětluje cíl workshopu jeho iniciátor Josef Štemberk ze Správy Národního parku Šumava.

To, že se workshop odehrál na Poledníku, je symbolické. Lesy okolo Poledníku zasáhl orkán Kyrill v roce 2007. Zůstaly tu po něm stovky vyvrácených smrků, které se ponechaly přirozenému vývoji. V následujících letech kůrovcová gradace změnila desítky let známé okolí rozhledny, když odumřela absolutní většina dospělých smrků.

„Množství návštěvníků tuto změnu neslo těžce. Poledník, se navíc stal určitou ikonou jedné politické kampaně v roce 2019, která jej zahrнула do šumavských lokalit, které se přeměnily na „měsíční krajinu, kde nic neroste“. Že je toto tvrzení mylné se může nejen přesvědčit každý na vlastní oči, ale dokládají to i fakta z biomonitoringu, který v této lokalitě proběhl právě v roce 2019,“ vzpomíná mluvčí Správy Národního parku Šumava Jan Dvořák.

Jeho výsledky jednoduše dokládají, že zde roste nový smrkový les, který nikdo nesázal. Průměrná hustota všech malých stromků v omlazujícím se lese tehdy činila 1750 ks/ha (pohybuje se od 400 do 3840 ks/ha). Přitom hustota mladých smrků tvořila 1040 ks/ha, ale není všude stejná, zmlazení tvoří shluky, takže se hustota mladých smrků pohybuje od 80 ks/ha do 2300 ks/ha. Je jich tady více než smrků, které odumřely před 10 lety. Těch rostlo kolem 500 na hektaru, a také nebyla jejich hustota všude stejná.

Vedle smrků tady rostou především jeřáby, přimíšené jsou břízy, jednotlivě i malé osiky. Nejvíce je mladých jeřábů – průměrně 672 ks/ha (hustota jeřábů se pohybuje od 160 ks/ha do 1760 ks/ha).

Není bez zajímavosti, že takový les sám dělá všechno proto, aby se nestal stejnověkým smrkovým lesem. Polovina mladých smrků vyklíčila v pětiletí před Kyrilem, ale jsou mezi nimi i smrky z 90. let, které tvoří čtvrtinu stromů. Každých 5 let přibývá asi 20 smrků na hektar. Výsledky tohoto monitoringu jsou přitom součástí vnitřní expozice rozhledny Poledník. V nejbližších letech se navíc tento monitoring na stejných plochách zopakuje.

„Ano, i když se to na první pohled nezdá, mnohé smrky, které přežily, jsou více jak stoleté. Celou generaci smrkového lesa totiž čekaly na svoji příležitost a živořily pod korunami těch silnějších. Stanou se nejstaršími stromy nově vznikajícího lesa,“ sděluje s nadšením Pavel Hubený. Data a fakta, která pracovníci Správy NP Šumava sbírají v terénu, jsou tedy tou zásadní věcí pro to, abychom mohli otevřeně a pravdivě interpretovat informace třeba o životě lesa, který nemusí být na první pohled vidět. Neméně důležitou složkou poznání je osobní prožitek, který třeba právě okolí Poledníku, ale i jiná bezzásahová místa nabízejí. A

jsem velmi rád, že tyto věci ještě podpoříme i jedinečným, uměleckým ztvárněním. Vždyť pralesy a divočina na Šumavě inspirovala možná tisíce umělců nejrozumnějších uměleckých směrů už od pradávna,“ zmiňuje ředitel Správy Národního parku Šumava Pavel Hubený, který sám vymaloval jeden ze sedmi kmenů.

Všechna díla jsou v současnosti vystaveny v provizorní venkovní galerii na Poledníku. **„Všechny oživé kmeny budou do začátku letních prázdnin převezeny k návštěvnickým centrům na Kvildě, Srní a k dalším informačním střediskům Správy Národního parku Šumava. Jedno z děl přitom zůstane přímo pod rozhlednou Poledník. Osobně věřím, že takto umělecky pojedené téma tlejícího dřeva přitáhne pozornost mnoha návštěvníků, které by jinak zcela mýjelo“** uzavírá Josef Štemberk.

Správa NP Šumava k roku tlejícího dřeva pořádá několik tematických akcí. Aktuální programy, videa, články k letošnímu „Roku tlejícího dřeva“ jsou zveřejňovány na oficiálních internetových stránkách Správy NP Šumava www.npsumava.cz, a oficiálním facebookovém a instagramovém profilu NP Šumava nebo pod hastgem #tlejicidrevo

<https://www.npsumava.cz/umelci-na-poledniku-ozivovali-mrtve-kmeny>